

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2021/828
Toplantı Tarihi/Sayısı : 31.8.2021/158
Karar Numarası : 2021/215
Başvuran : M.A.
Adres : ...
Muhatap Kurum/Kişi : ...
Muhatap Adres : ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuran tarafından İnsan Hakları Başkanlığına hitaben gönderilen başvuru, ... Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla sehven Kamu Denetçiliği Kurumuna gönderilmiş, sonrasında Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından Kurumumuza yönlendirilmiştir. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle; 2005 yılında hukuk sistemine dâhil olan 5237 ve 5275 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Cezaların İnfaz Hakkında Kanun gereği cinsel saldırı suçlarından mahkûm olan kişilere cerrahi içtima uygulandığını, mahkûmiyetin sadece bir cinsel saldırı suçundan kaynaklanması durumunda dahi gerek açık cezaevi süreci gerek denetimli serbestlik süresi ve koğuş tipi olmak üzere bir mahkûmun tüm infaz döneminin olumsuz etkilendiğini, sadece işlenen suçun niteliği sebebiyle cinsel saldırı suçlarından hüküm giyen bir mahkûmun sosyal hayatı ve özgürlüğünün diğer suçlardan yargılananlardan daha kısıtlı olduğunu, bu hususun infaz sisteminde ayrımcılık oluşturduğunu, birden fazla süreli hapis cezasının infazda toplanmasının mahkûmun tahliyesine engel olduğunu, infazda ıslah amacından uzaklaştırıldığını, İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında mahkûmların ve ailelerinin mağduriyetlerini gideren yasal değişiklikler yapılmasını talep ettiğini ifade etmiştir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. 6701 sayılı Kanun;

Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı

Madde 3-

(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

Başvurular

Madde 17-

“Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

3. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ön İncelemenin Yapılması

Madde 48-

(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.

(2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır.

Ön inceleme üzerine verilecek kararlar

Madde 49-

(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.

Gerekçeli kabul edilmezlik kararı

Madde 67-

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

III. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

4. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun başvurulara ilişkin görevi 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; “(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; (g) “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; (i) “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” şeklinde yer almaktadır.

6. Başvuran dilekçesinde cinsel saldırı suçlarından mahkûm olan kişilere cerrahi içtima uygulandığını, mahkûmiyetin sadece bir cinsel saldırı suçundan kaynaklanması durumunda dahi gerek açık cezaevi süreci gerek denetimli serbestlik süresi ve koğuş tipi olmak üzere bir mahkûmun tüm infaz döneminin olumsuz etkilendiğini ve bu durumun diğer suçlardan mahkûm olanlarla cinsel saldırı suçlarından mahkûm olanlar arasında ceza infaz sürecinde ayrımcılık oluşturduğunu belirtmiştir. Başvuranın dilekçesi ve ekleri incelendiğinde 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerine dayanmadığı tespit edilmiştir.

7. İhlal incelemesi yapılabilmesi için öncelikle başvuru hakkının bulunup bulunmadığının ortaya

konması gerekmektedir. Kurumun insan hakları ihlalleri ile ilgili başvuruları inceleme yetkisi bulunmamaktadır. Bu yetki 6328 sayılı Kanun ile Kamu Denetçiliği Kurumuna verilmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna verilen bu görev tanımı BM Paris Prensipleri ile de örtüşmektedir.

8. Başvuranın dilekçesi ve ekleri Kurum mevzuatı açısından değerlendirildiğinde; infaz düzenlemelerine ilişkin yasal değişikliklerin yapılmasının Kurumun görev alanına girmediği açıktır. Başvuru bu sebeple Kurumun inceleme yetkisi dâhilinde değildir.

9. Başvuru dosyası ve ekleri yukarıda yer verilen mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın infaz düzenlemelerinde yasal değişiklik yapılması talebinin 6701 sayılı Kanun kapsamında Kurumun inceleme yetkisi dışında kaldığı, Kanun ve Yönetmelik'in yukarıda anılan maddeleri doğrultusunda başvurunun kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

IV. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYRULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,
31.08.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Alişan
TİRYAKİ
II. Başkan

Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Av. Harun
MERTOĞLU
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit
CARTİ Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi